

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 kwietnia 2021 r.

Sąd Rejonowy w Grudziądzu III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący sędzia Agnieszka Lubińska

Protokolant st. sekr. sąd. Agnieszka Meiroska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 kwietnia 2021 r. w G.

sprawy 1/ z powództwa małoletniej **J. D. (1)** działającej przez matkę A. D.

przeciwko P. D.

o podwyższenie alimentów

2/ z powództwa małoletniej **L. D. (1)** działającej przez matkę A. D.

przeciwko P. D.

o alimenty

I. podwyższa od pozwanego P. D. na rzecz małoletniej powódki J. D. (1) ur. (...) alimenty z kwoty 250,00 zł miesięcznie ustalonej ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Grudziądzu z dnia 30.06.2010 r. w sprawie o sygnaturze akt III RC 406/10 do kwoty **400,00 zł (czterysta złotych)** miesięcznie, płatne do dnia 10-ego każdego miesiąca z góry, do rąk ustawowego przedstawiciela małoletniej powódki – matki A. D., poczynając od dnia 3 lutego 2021 roku z ustawowymi odsetkami za opóźnienie na wypadek opóźnienia w płatności każdej z rat;

II. zasądza od pozwanego P. D. na rzecz małoletniej powódki L. D. (1) ur. (...) alimenty w kwocie **450,00 zł (czterysta pięćdziesiąt złotych)** miesięcznie, płatne do dnia 10-ego każdego miesiąca z góry, do rąk ustawowego przedstawiciela małoletniej powódki – matki A. D., poczynając od dnia 3 lutego 2021 roku;

III. oddala powództwo małoletniej J. D. (1) i powództwo małoletniej L. D. (1) w pozostałej części;

IV. nie obciąża pozwanego kosztami postępowania;

V. kosztami sądowymi, od uiszczenia których powódki były zwolnione, obciąża Skarb Państwa;

VI. wyrokowi w punkcie I. i II. nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt III RC 51/21

UZASADNIENIE

Małoletnia powódka J. D. (1), reprezentowana przez matkę A. D., wniosła pozew przeciwko P. D. o podwyższenie renty alimentacyjnej z kwoty po 250 zł miesięcznie do kwoty po 500 zł miesięcznie, płatnej do rąk matki małoletniej powódki z góry do 10. dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat, począwszy od dnia 1 sierpnia 2019 r. Z kolei małoletnia powódka L. D. (1), reprezentowana przez matkę A. D., wniosła pozew

przeciwko P. D. o ustalenie renty alimentacyjnej w kwocie po 500 zł miesięcznie, płatnej do rąk matki małoletniej powódki z góry do 10. dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat, począwszy od dnia 1 sierpnia 2019 r.

Swój pozew uzasadniły (k. 3, 5 akt).

W odpowiedzi na pozew pozwany P. D. wniósł o oddalenie powództwa w całości, ewentualnie o ustalenie renty alimentacyjnej na każdą z córek w kwocie po 300 zł miesięcznie.

Swoje stanowisko w sprawie uzasadnił (k. 14-23 akt).

Sąd ustalił, co następuje:

Małoletnia J. D. (1) urodziła się w dniu (...), zaś małoletnia L. S. urodziła się w dniu (...) Rodzice małoletnich powódek A. D. i P. D. rozstali się i od 1 sierpnia 2019 r. nie mieszkają razem

Na mocy ugody sądowej zawartej w dniu 30 czerwca 2010 r. przed Sądem Rejonowym w Grudziądzu w sprawie o sygn. akt III RC 406/10 pozwany P. D. zobowiązał się płacić na rzecz małoletniej J. D. (1) rentę alimentacyjną w kwocie po 250 zł miesięcznie.

W chwili ustalania wysokości renty alimentacyjnej małoletnia J. D. (1) miała ukończone 7 miesięcy. Obecnie dziewczynka liczy 11 lat i uczęszcza do szkoły podstawowej. Małoletnia jest zdrowym, prawidłowo rozwijającym się dzieckiem. Dziewczynka nie uczęszcza na żadne zajęcia dodatkowe, choć wymaga dodatkowego wsparcia w nauce matematyki. Z kolei małoletnia L. D. (2) ma ukończone 4 lata i uczęszcza do przedszkola. Dziewczynka nie ma problemów zdrowotnych i rozwojowych. W związku z rozpoczęciem edukacji przedszkolnej zdarzają się jej okresowe przeziębienia. Codzienny trud wychowania i opieki nad dziećmi spoczywa na ich matce.

A. D. ur. (...) mieszka z córkami w wynajętym mieszkaniu w G.. Od 5 listopada 2020 r. jest osobą bezrobotną, bez prawa do zasiłku. Pracowała jako sprzedawca i poszukuje pracy w tym zawodzie, jednak z uwagi na konieczność opieki nad dziećmi szuka zatrudnienia z odpowiednio dostosowanymi godzinami pracy. Obecnie utrzymuje się z zasiłków i alimentów. Dodatkowo w utrzymaniu pomaga jej matka. Nie posiada innych dzieci na utrzymaniu niż małoletnie powódki.

Matka małoletnich wynajmuje dwupokojowe mieszkanie o pow. 36 m². Koszt najmu mieszkania wynosi 500 zł miesięcznie. Ponadto ponosi koszty eksploatacyjne mieszkania w kwocie około 200 zł/mies., opłaty za TV i Internet w kwocie około 117 zł/mies. oraz opłaty za energię elektryczną w kwocie 100 zł/mies.

Pozwany P. D. ur. (...) z wykształcenia jest monterem instalacji sanitarnych. Jest zatrudniony w Piekarni- (...) w G., w pełnym wymiarze czasu pracy, na czas nieokreślony od 25 września 2017 r., za wynagrodzeniem w wysokości 3.613,21 zł brutto (2.682,87 zł netto). Ojciec małoletnich jest osobą zdrową, w pełni zdolną do pracy.

Pozwany mieszka z partnerką życiową i jej małoletnim synem w mieszkaniu własnościowym. Na jego zakup zaciągnął z partnerką kredyt hipoteczny w wysokości 180.000 zł. Ponadto wziął pożyczkę na kwotę 20.000 zł w celu wyremontowania i wyposażenia mieszkania. Miesięczne koszty jego utrzymania kształtują się następująco: rata kredytu – 685,50 zł, czynsz – 270 zł, energia elektryczna – 95 zł, abonament telefoniczny – 184 zł, żywienia, środki higieniczne i kosmetyki – 600 zł, odzież i obuwie – 150 zł. Łącznie ok. 2.000 zł miesięcznie.

Małoletnie powódki są jedynymi dziećmi pozwanego. Dziewczynki spędzają z nim co drugi weekend miesiąca od soboty i do niedzieli. Wówczas pozwany ponosi koszty związane z wyżywieniem małoletnich oraz zapewnieniem im rozrywki. Ojciec małoletniej sporadycznie robi dodatkowe zakupy dla dzieci i wówczas odlicza poniesione wydatki od zasądzonych alimentów. Kupuje im również prezenty na urodziny i święta. Pozwany dobrowolnie łoży na rzecz małoletnich córek kwoty po 300 zł (łącznie 600 zł) miesięcznie.

Kontakty małoletnich powódek z ojcem nie są ustalone sądownie i na tym tle dochodzi do nieporozumień. Pozwany, mimo próśb matki dzieci, nie odbiera małoletniej L. z przedszkola i nie uczęszcza na zebrania szkolne.

(okoliczności bezsporne, dowód: kopia aktu urodzenia – k. 4, 6 akt, zaświadczenie o zatrudnieniu i zarobkach – k. 24 akt, zeznania powódki A. D. – k. 32v, 33-33v akt, zeznania pozwanego P. D. – k. 33, 34 akt.)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o okoliczności bezsporne, dowody z dokumentów zgromadzonych w aktach niniejszej sprawy oraz dowody z przesłuchania stron.

Sąd zasadniczo uznał za wiarygodne dokumenty zgromadzone w toku postępowania. Prawdziwość dokumentów nie budziła bowiem wątpliwości i nie była kwestionowana przez strony.

Sąd dał wiarę w zeznaniom powódki A. D. i pozwanego P. D. bowiem były one logiczne, spójne i konsekwentne, a nadto znalazły odzwierciedlenie w zgromadzonym w toku postępowania materialne dowodowym.

Przechodząc do rozważań prawnych należy zauważyć, że zgodnie z treścią art. 133 § 1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (dalej: k.r.o.) rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Poza powyższym wypadkiem uprawniony do świadczeń alimentacyjnych jest tylko ten, kto znajduje się w niedostatku (§ 2). Rodzice mogą uchylić się od świadczeń alimentacyjnych względem dziecka pełnoletniego, jeżeli są one połączone z nadmiernym dla nich uszczerbkiem lub jeżeli dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się (§ 3).

Zgodnie z praktyką sądową i doktryną prawniczą usprawiedliwione potrzeby uprawnionego dziecka są oceniane w stosunku do etapu życiowego tego dziecka, przy zestawieniu z zarobkami i majątkowymi możliwościami zobowiązanego rodzica. Poza tym należy przy interpretacji zakresu obowiązku alimentacyjnego mieć na uwadze treść art. 96 k.r.o., w szczególności, że rodzice są obowiązani troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka i przygotowywać je należycie do pracy dla dobra społeczeństwa, odpowiednio do jego uzdolnień.

Wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego; w takim wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego. Kierując się tymi równorzędnymi przesłankami sąd ustala wysokość konkretnego obowiązku alimentacyjnego.

Podkreślić także należy, że rodzice są zobowiązani do podzielenia się z dzieckiem nawet najmniejszym dochodem, zaś obowiązkiem rodzica jest zaspokajanie potrzeb dziecka, zwłaszcza, gdy jest niepełnoletnie.

Małoletnia powódka L. D. (1) wykazała, że jest dzieckiem pozwanego oraz, że nie posiada żadnego majątku i z racji swojego wieku nie jest w stanie samodzielnie się utrzymać, zatem to na rodzicach spoczywa ciężar zapewnienia jej kosztów utrzymania i wychowania. Środki alimentacyjne pochodzące od ojca, w połączeniu z wydatkami ponoszonymi przez matkę, powinny pozwolić małoletniej na życie na stopie życiowej zbliżonej do stopy życiowej ojca.

W przypadku małoletniej L. w zakres jej usprawiedliwionych potrzeb wchodzi wydatki związane bezpośrednio z jej utrzymaniem, takie jak wydatki na wyżywienie, przedszkole, odzież i obuwie oraz w miarę potrzeby zdrowie, a także te związane z utrzymaniem miejsca zamieszkania, w którym ulokowane jest jej centrum życiowe.

W odniesieniu do usprawiedliwionych potrzeb małoletniej J. D. (2) doszło do zmian na tyle dużych, by uznać je za istotne w rozumieniu art. 138 k.r.o. W myśl tego przepisu w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Przez "zmianę stosunków" należy rozumieć zmianę okoliczności istotnych z punktu widzenia ustawowych przesłanek obowiązku alimentacyjnego i zakresu świadczeń alimentacyjnych

(w szczególności określonych w art. 133 i 135 k.r.o.). Dla stwierdzenia, czy nastąpiła zmiana stosunków w rozumieniu art. 138 k.r.o., należy brać pod uwagę, czy istniejące warunki i okoliczności – na tle sytuacji ogólnej – mają charakter trwały, dotyczą okoliczności zasadniczych, ilościowo znacznych i wyczerpują te przesłanki, które w istotny sposób wpływają na istnienie czy zakres obowiązku alimentacyjnego" (tak uchw. SN (...) z 16.12.1987 r., III CZP 91/86, OSNCP 1988, Nr 4).

Na mocy ugody sądowej zawartej w dniu 30 czerwca 2010 r. przed Sądem Rejonowym w Grudziądzu w sprawie o sygn. akt III RC 406/10, zostały ustalone na rzecz małoletniej J. alimenty w kwocie 250 zł miesięcznie. Niewątpliwie od tego czasu doszło do istotnej zmiany stosunków między stronami, w związku z czym żądanie zmiany wysokości alimentów od P. D. na rzecz małoletniej powódki należało uznać – co do zasady – za uzasadnione. Co istotne również ojciec małoletniej J. dostrzegł zwiększenie się potrzeb córki, bowiem dobrowolnie łoży na jej rzecz alimenty w kwocie 300 zł miesięcznie.

Małoletnia liczy sobie 11 lat i w ocenie Sądu jej uzasadnione potrzeby zwiększyły się, a to z uwagi na jej wiek, rozwój psychofizyczny i rozpoczęcie edukacji szkolnej. W dniu zawierania przez jej rodziców ugody przed sądem małoletnia powódka był w wieku niemowlęcym. Obecnie ma 11 lat i uczęszcza do szkoły podstawowej. Małoletnia wkracza w okres nastoletni, co wiąże się ze zwiększonymi wydatkami w zakresie odzieży, obuwia, wyżywienia jak i rozrywki.

Na podstawie przeprowadzonego postępowania dowodowego, a także w oparciu o zasady doświadczenia życiowego Sąd przyjął, że udowodnione miesięczne potrzeby małoletniej J. D. (1) obejmują:

- 150 zł koszt udziału małoletniej w utrzymaniu mieszkania,,
- 300 zł koszt wyżywienia,
- 50 zł wydatki związane z edukacją,
- 150 zł koszt odzieży i obuwia,
- 20 zł wydatki na leki i leczenie,
- 50 zł na inne wydatki.

Łączna kwota usprawiedliwionych potrzeb małoletniej J. D. (1) wynosi około 720 zł.

W przypadku małoletniej L. D. (1) Sąd przyjął, że udowodnione miesięczne potrzeby małoletniej wynoszą:

- 150 zł koszt udziału małoletniej w utrzymaniu mieszkania,,
- 200 zł koszt wyżywienia,
- 250 zł wydatki związane z edukacją,
- 150 zł koszt odzieży i obuwia,
- 40 zł wydatki na leki i leczenie.

Łączna kwota usprawiedliwionych potrzeb małoletniej J. D. (1) wynosi około 790 zł.

W ocenie Sądu celem zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych małoletnich powódek właściwa jest kwota 150 zł. Należy bowiem zauważyć, że na potrzeby małoletnich mogą składać się tylko te wydatki mieszkaniowe ponoszone przez matkę, które przekraczają koszty, które ponosiłaby zamieszkując w tym mieszkaniu sama, a więc np. zwiększone zużycie prądu, wody, kosztów ogrzewania, wywozu śmieci. Matka małoletnich powódek nie wykazała, aby fakt

zamieszkiwania z córkami w wynajętym mieszkaniu zwiększał jej wydatki mieszkaniowe ponad kwotę 300 zł, tj. 150 zł na każde z dzieci.

W zakresie kosztów wyżywienia Sąd uznał, że w przypadku małoletniej J. zasadna jest kwota 300 zł miesięcznie, zaś w przypadku małoletniej L. zasadna jest kwota 200 zł miesięcznie. Dziewczynki nie mają stwierdzonych żadnych alergii pokarmowych oraz nie posiadają specjalnych potrzeb żywieniowych. Zatem koszty ich wyżywienia nie różnią się od kosztów wyżywienia przeciętnych dzieci w ich wieku. W przypadku małoletniej L. Sąd przyjął za zasadną niższą kwotę niż w przypadku starszej siostry z uwagi na fakt, iż dziewczynka część posiłków spożywa w przedszkolu. Ponadto niewielkie wydatki w tym zakresie ponosi również ojciec dzieci, gdy te znajdują się pod jego opieką.

W ocenie Sądu matka małoletnich wykazała, że uzasadniona jest kwota po 150 zł tytułem wydatków związanych z zakupem odzieży i obuwia dla każdej z dziewczynek. Przy ustalaniu tych wydatków Sąd miał na uwadze, że zakupu odzieży i obuwia nie dokonuje się co miesiąc, a w większych odstępach czasu. Wskazana kwota rocznie daje po 1.800 zł, co powinno wystarczyć na zakup odzieży i obuwia na każdy sezon.

Sąd uznał za uzasadniony wydatek w kwocie 250 zł związany z edukacją przedszkolną małoletniej L.. Na koszty te składają się czesne oraz wydatki na zakup niezbędnych przyborów szkolnych.

Zdaniem Sądu wydatki związane z edukacją małoletniej J. wynoszą około 50 zł miesięcznie. Przy ustalaniu tego wydatku Sąd miał na uwadze, że uczniowie w klasach I-VII wypożyczają podręczniki ze szkoły, a ponadto rodzice na początku roku szkolnego otrzymują zasiłek na zakup wyprawki szkolnej w kwocie 300 zł. Zatem kwota 50 zł miesięcznie powinna w zupełności wystarczyć na pokrycie pozostałych wydatków szkolnych, tj. zakupu artykułów papierniczych i kreślarskich, wykupienia ubezpieczenia, opłacenia wycieczek szkolnych i składek klasowych, itp.

Odnosnie kosztów leczenia małoletniej J. za uzasadniony Sąd przyjął wydatek w wysokości 20 zł miesięcznie, zaś w przypadku małoletniej L. kwotę 40 zł miesięcznie. Dziewczynki są zasadniczo zdrowe i nie przyjmują na stałe żadnych leków. Zdarzają im się jedynie okresowe przeziębienia, co wiąże się z koniecznością zakupu leków. Częściej choruje małoletnia L., co jest charakterystyczne dla dzieci, które rozpoczęły edukację przedszkolną i nie mają jeszcze wykształconej odpowiedniej odporności. Stąd wydatki w tym zakresie są wyższe na młodszą z dziewczynek.

Sąd uznał, że w przypadku małoletniej J. pojawiają się również inne wydatki, np. związane z koniecznością nauki zdalnej czy korepetycjami z matematyki. W związku z tym w jej przypadku Sąd uwzględnił kwotę 50 zł miesięcznie przeznaczoną na poniesienie takich wydatków.

W pozostałym zakresie, w ocenie Sądu, strona powodowa nie wykazała, aby konieczne było ponoszenie innych kosztów utrzymania małoletnich. Sąd nie uwzględnił wydatków związanych z zakupem prezentów oraz szeroko rozumianą rozrywką, bowiem również ojciec małoletnich ponosi takie dodatkowe koszty. W ocenie Sądu powyższe wydatki w przypadku obojga rodziców kształtują się na podobnym poziomie, a brak jest podstaw do obciążenia pozwanego większą częścią tych wydatków.

Ustalając wysokość alimentów zasądzonych od pozwanego P. D. Sąd doszedł do przekonania, że obciążenie go alimentami w łącznej kwocie 850 zł miesięcznie mieści się w jego możliwościach zarobkowych. Sąd miał jednocześnie na uwadze, że sytuacja majątkowa pozwanego od ostatniego orzeczenia w przedmiocie alimentów uległa poprawie.

W ocenie Sądu możliwości zarobkowe pozwanego, jako zobowiązanego do alimentacji kształtują się w granicach 2.700 zł netto miesięcznie. Podobne dochody ojciec małoletnich faktycznie uzyskuje. Pozwany jest osobą w wieku produkcyjnym, w pełni zdolną do pracy, posiadającą stałe zatrudnienie. Nie bez znaczenia dla ustalenia zobowiązania alimentacyjnego pozwanego ma również fakt, iż nie posiada on utrzymania innych małoletnich dzieci.

Pozwany podał, że jego miesięczne koszty utrzymania kształtują się na poziomie około 2.000 zł, jednak Sąd uznał, że podane koszty utrzymania są uzasadnione jedynie w części.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że długi prywatne strony nie mają pierwszeństwa przed należnościami alimentacyjnymi, zatem nie mogą mieć wpływu na wysokość ustalonej renty alimentacyjnej (vide art. 1025 § 1 k.p.c.). Sąd Sąd nie uwzględnił ich przy ustalaniu kosztów utrzymania pozwanego. Ponadto znacznie zawyżone są wydatki związane z opłaceniem abonamentu telefonicznego. Pozwany nie przedstawił żadnych dokumentów potwierdzających wysokość tych kosztów, a wydatek 184 zł na jedną osobę jest zdecydowanie wyższy niż przeciętnie. W ocenie Sądu koszty te dotyczą nie tylko pozwanego ale również jego partnerki i jej syna, zatem w tym zakresie uzasadniona jest 1/3 tych wydatków, tj. 62 zł miesięcznie. Pozostałe wydatki nie odbiegają od przeciętnych i kształtują się na poziomie wskazanym przez pozwanego. Po odliczeniu kwot przyznanych alimentów w łącznej wysokości 850 zł, pozwanemu pozostanie do dyspozycji kwota ok. 1.850 zł, która w zupełności powinna mu wystarczyć na zaspokojenie jego pozostałych niezbędnych potrzeb.

Mając na uwadze powyższe, w ocenie Sądu, zasadne jest podwyższenie obowiązku alimentacyjnego pozwanego na rzecz małoletniej J. D. (1) z kwoty 250 zł miesięcznie do kwoty 400 zł miesięcznie od dnia wniesienia pozwu oraz ustalenie od pozwanego renty alimentacyjnej na rzecz małoletniej L. D. (1) w kwocie 450 zł miesięcznie od dnia wniesienia pozwu.

Ustalając wysokości renty alimentacyjnej Sąd miał na uwadze, że pozwany w niewielkim stopniu uczestniczy w życiu córek, a cały codzienny trud wychowania małoletnich spoczywa na matce. Z tego względu pozwany powinien zostać obciążony większą częścią kosztów utrzymania dzieci.

Biorąc pod uwagę powyższe, na podstawie wyżej powołanych przepisów, Sąd orzekł jak w punkcie I. i II. wyroku.

Sąd oddalił powództwa małoletniej J. i L. D. (1) w pozostałej części, o czym orzekł w punkcie III. wyroku. Sąd nie uwzględnił wniosku strony powodowej o zasądzenia alimentów z data wsteczną, bowiem strona nie wykazała, aby w tym czasie zostały poniesione jakieś niezaspokojone wydatki.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów. Przyczyną zastosowania tej regulacji były następujące ustalenia: z uwagi na charakter sprawy – dotyczyła m.in. zasądzenia alimentów po raz pierwszy – pozwany w zasadzie nie miał szansy na wygranie sprawy w całości. Pozwany uznał powództwo do kwoty po 300 zł alimentów miesięcznie. Ponadto pozwany poniósł koszty związane z korzystaniem z pomocy profesjonalnego pełnomocnika.

Z tych samych powodów Sąd odstąpił od obciążenia pozwanego kosztami sądowymi zgodnie z art. 113 ust. 4 ustawy z dnia 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (j.t.Dz.U.2019.785) i obciążył nimi Skarb Państwa.

O rygorze natychmiastowej wykonalności orzeczono w punkcie VI. wyroku na podstawie z art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c.